

Publicatiedatum: 8 januari 2016

ING Investment Office

Technische analyse AEX

Door Bas Heijink, technisch analist

Visie technische analyse

	korte termijn	lange termijn	steunniveaus	weerstandniveaus
AEX	Neutral	Long	416,50 / 412 / 409	423,30 / 424,60 / 437
Xetra DAX	Neutral	Long	9.890 / 9.810 / 9.732	10.123 / 10.486 / 10.608
S&P 500	Neutral	Long	1.939 / 1.929 / 1.903	1.993 / 2.020 / 2.038

Doorbraak decemberbodem

Met de tweede forse neerwaartse beweging van dit jaar brak de AEX gisteren intraday onder de decemberbodem. Hiermee is voor de komende weken een nieuwe situatie ontstaan.

Neerwaartse vervolgimpuls

De januari-correctie kreeg gisteren een vervolgimpuls. In minder dan anderhalve week tijd is de AEX nu 37 punten teruggelopen vanaf de recente top van eind december bij 449. Op de eerste dag van dit jaar vond al een zware terugval plaats, maar leken er veel signalen op te treden van bodemvorming. Toch werd de neerwaartse gap tussen 437 en 441,10 niet meer opgevuld waarmee de neerwaartse risico's niet waren verdwenen. Met een 2^e gap kreeg de januari-correctie gisteren een fors vervolg tot aan een intraday-dieptepunt bij 412

Grafiek: AEX-index op dagbasis

Bron: Reuters Metastock 11, 7 januari 2016, Zie ook onze [uitleg van technische begrippen](#).

Belangrijke steunzone in zicht

Met deze vervolgbeweging is er voor de komende weken een nieuwe situatie ontstaan. Onze eerdere verwachting van een hogere bodem boven de decemberbodem (419,80) is hiermee verdwenen. Ook een snelle vervolgbeweging in de maand januari naar de 447 – 449 tot mogelijk de 454 lijkt hiermee steeds minder kansrijk. Zolang de lange stijgende trend intact blijft, behouden we wel onze langetermijnvisie, maar een test van deze niveaus zullen langer op zich laten wachten. Een belangrijke steunzone in het langetermijnbeeld is te vinden bij 401 – 405 (bodems van vorig jaar). Een structureel weekslot hieronder zou een verzwakking betekenen in het langetermijnbeeld waarna een dalende toppenlijn kan worden getrokken langs de toppen van 510 en 475. Dit is echter niet ons uitgangspunt. Met de beweging van gisteren lijkt het neerwaartse potentieel vanuit het langetermijnbeeld beperkt en moeten we zeer alert zijn op een draai in de markt.

Nieuwe situatie

Steunpunten in het kortetermijnbeeld zijn te vinden bij 416,50, 412 en 409. De 412 is de bodem van gisteren. Bij 409 ligt een oude bekende horizontale steun. 416,50 is de sinds de bodem van oktober 2014 stijgende bodemlijn die raakpunten heeft met de dieptepunten die vorig jaar in augustus en september werden gevormd. Zolang hij hierboven weet te sluiten op weekbasis, blijft deze steunlijn intact. Toch is een nieuwe situatie ontstaan met de doorbraak onder de decemberbodem bij 419,80. Er is nu over de afgelopen twee maanden een dalende toppenlijn te trekken langs de toppen van 475 en 449 (november en decembertoppen). Deze toppenlijn ligt vandaag bij 441 en zakt wekelijks ongeveer 6 punten. Een opwaartse doorbraak is noodzakelijk om de huidige correctieve fase te beëindigen. Een herstelbeweging die in de komende weken stopt onder deze dalende toppenlijn zou voor opnieuw een lagere top zorgen.

Positieve divergentie in de RSI

De forse neerwaartse beweging van gisteren lijkt op een klassieke capitulatiefase in de markt die we ook in augustus zagen. Opvallend en vergelijkbaar met de situatie in augustus-september vorig jaar, is de huidige positieve divergentie met de RSI. De verkoopdruk tijdens deze neerwaartse beweging lijkt op te drogen. Dit is te zien doordat de RSI een hogere bodem maakt ten opzichte van de decemberbodem (die was ruim onder de 30-puntengrens) en de AEX zelf wel een lagere bodem maakt. Eerste verbetering treedt op zodra de neerwaartse gap van gisteren wordt gesloten. Deze is te vinden tussen de 423,30 en 424,70. Gisteren werd al een groot deel van deze openingssap gesloten. Daarboven ontstaat ruimte naar de recente 1^e neerwaartse gap die tussen de 437 en 441,10 ligt. Maar zoals gezegd, moet de dalende toppenlijn worden gebroken om de huidige negativiteit definitief te beëindigen. Zolang dat niet gebeurt, blijft meer neerwaartse druk mogelijk. Ondanks dat de neerwaartse ruimte beperkt lijkt vanuit de weekgrafiek.

Langetermijntrend AEX blijft positief

Er liggen meerdere belangrijke (telkens hogere) bodems in het langetermijnbeeld: het dieptepunt bij 256, de bodem op 269 van eind november 2011 en de bodem uit juni 2012 op 281. In 2013 werd een belangrijke hogere bodem geplaatst bij 331 en in 2014 bij 366. In deze twee jaren vonden meerdere correcties plaats waarbij de herstelbewegingen aanzienlijk krachtiger waren dan de correcties zelf. Een van de belangrijkste doorbraken in 2013 was de beweging door de top van 2011 bij 373 punten. Ook in 2014 vond een belangrijke doorbraak plaats, namelijk de beweging door de 423. Hier ligt het laatste Fibonacci-retracementniveau van de daling tussen 2007 en 2009. Het jaar 2015 werd gekenmerkt door opnieuw meerdere correcties en een zware correctie in de zomermaanden waarbij opnieuw een hogere bodem in het langetermijnbeeld werd gevormd net boven de 400 punten. Ons voormalige jaardoel van 495 voor 2015 is ruimschoots behaald en voor 2016 houden we rekening met de voorzetting van de stijgende trend. Het volgende richtpunt in het langetermijnbeeld ligt bij de voormalige top uit 2007 van 564 punten, een niveau dat mogelijk al in 2016 kan worden behaald.

Wat is technische analyse?

Technische analyse (TA) is een analysemethode waarbij in koersgrafieken en andere marktdata naar trends en herkenbare patronen wordt gezocht. Op grond daarvan doet de technisch analist uitspraken over de situatie op korte en lange termijn in de betreffende markt. De belangrijkste gegevens die hij hiervoor gebruikt zijn de koers, het handelsvolume en de tijd. De analist gaat er vanuit dat marktbevingen de uitkomst vormen van gedrag van beleggers. In de koersgrafieken ontstaan daardoor trends en andere koerspatronen. TA is niet zozeer het voorspellen van koersbevingen als wel het schetsen van de meest waarschijnlijke toekomstscenario's op basis van marktgegevens. De TA zal geregeld afwijken van de fundamentele visie. Onze beleggingstrategieën komen voornamelijk tot stand op basis van fundamentele analyse. Zie ook onze [uitleg van technische begrippen](#).

Belangrijke informatie

De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. U kunt uw inleg (gedeeltelijk) verliezen. Er is geen rekening gehouden met de kosten van beleggen, zoals een service fee. Deze kosten moeten in mindering worden gebracht op het rendement.

Disclosure

Deze technische analyse is opgesteld door Bas Heijink, technisch analist van het ING Investment Office en is uitgebracht door ING Bank N.V. Zijn beloning is niet afhankelijk van specifieke observaties of standpunten in deze publicatie. Evenmin houdt hij beleggingsposities aan in de genoemde financiële instrumenten.

Disclaimer

Deze publicatie is opgesteld door Bas Heijink, analist bij het ING Investment Office, uitgebracht door ING Bank N.V. en is slechts bedoeld ter informatie. ING Bank N.V. is gevestigd in Amsterdam en is onderdeel van ING Groep N.V. Deze publicatie bevat een beleggingsaanbeveling maar geen beleggingsadvies noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. ING Bank N.V. betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijk zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in deze publicatie heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING Bank N.V. geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. De informatie in deze publicatie kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Overneming van gegevens uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld. De waarde van uw belegging kan fluctueren. U kunt uw gehele inleg kwijtraken. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. ING Bank N.V. is statutair gevestigd te Amsterdam, handelsregister nr. 33031431 Amsterdam en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).